

vencev pa posebej. Sedanji cesar je namreč postavno izrekel, da naš materni jezik ni slabši od drugih in da mora zanaprej uživati vse tiste pravice, katere uživajo drugi jeziki, n. pr. nemški. Tako je ukazal sam in tako se bode tudi zgodilo, naj se nasprotniki upirajo ali ne. Zato se pa tudi naš jezik sedaj že uči ne le po ljudskih šolah na deželi, ampak tudi po srednjih šolah, po mestih, kakor tudi na vseučilišči na Dunaji in v Gradcu. Tudi po uradih se mora slovenskemu ljudstvu pisati slovensko in še le v najnovejšem času je cesarski minister zapovedal, da se odpre slovenskemu jeziku tudi zemljišna knjiga. Zato pa, pravi g. govornik, je prav bedasto, če hoče Slovenec le nemški govoriti, kakor da bi to bolj imenitno bilo. Kako cesar naš jezik ceni, priča tudi to, da ima v svoji knjižnici mnogo slovenskih knjig in da na slovenske ogovore tudi slovenski odgovarja n. pr. v letu 1883., ko je potoval po slovenskih pokrajinah. Če cesar sam naš jezik tako spoštuje, koliko večja dolžnost je tedaj za nas, da tudi tako delamo, da se svojega jezika poslužujemo povsod, zlasti pa v uradih in da brez strahu tudi tirjamo, da se nam uradna pisma pišejo slovensko, kakor je to zapovedal cesarski minister sam. Končno je kazal g. govornik neskončno dobrotljivost našega deželnega gospoda in očeta, o kateri vé skorej vsak dan povedati. Omenjal je pa tudi neomahljive zvestobe Slovencev do presvitle habsburške hiše, od katere že zgodovina našteva toliko dokazov in od katere tudi zanaprej naj veljajo besede pesnikove: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne gane.“ Potem je Puščavski g. župnik govoril o papežu Leonu XIII., ki je obhajal letos svojo zlato mašo. Kazal je Njegovo ljubezen do vseh narodov, njegovo pobožnost, učenost in modrost, s katero vlada vesoljni krščanski svet s toliko umnostjo, da se mu vse čudi. Celo nekrščanski svet se mu klanja ter mu s premnogimi dragocenimi darovi kaže svojo visoko spoštovanje. Omenjal je tudi velike naklonjenosti in očetovske ljubezni, ki jo Leo XIII. goji do Slovanov, ter jo je posebno pokazal v svoji okrožnici v l. 1880. V nji namreč proslavlja slovanska apostola sv. Cirila in Metoda in njuni praznik zapoveduje za vesoljni krščanski svet. Po trikratnem slavoklicu se je zapela krasna papeževa himna od Ant. Foersterja in konečno prednašala deklamacija v slavo Leona XIII. zlatomašnika. Zaduja točka je bila šalogram „v Ljubljano jo dajmo“, o kateri le toliko rečemo, da so vsi spretni igralci, kakor Ivan Glaser, Peter in Marija Korman, Alojzija Ladinek in Roza Betušek svoje uloge prav dobro rešili, ter tudi ni manjkalo smeha in odobravanja med poslušalci. Po končani igri sledila je prosta zabava, ni mi pa treba reči, da je bila lepa in dolga.

Iz Vranskega. (Narodna čitalnica.) Naša čitalnica je v občnem zboru dne 5. febr. izvolila v odbor te-le gg.: Simon Oset, predsednik; župnik Anton Balon, podpredsednik; Ivan Gabršek, blagajnik in tajnik; Simon Meglič, knjižničar; Karol Šventner, Anton Stepic, Valentin Južna, odborniki; Matija Sevnik, Julij Gradišnik, Fran Šorn, nadomestniki. Knjižnica broji 351 knjig, inventar je vreden 973 gld. Zbor je sklenil letos prirediti večjo tombolo, je dovolil primeren prispevek za nakup nove zastave za šolsko mladino, pospeševati čitanje društvenih knjig in čestitati častnemu svojemu članu, prevzv. gosp. biskupu Josip Juraj Strossmajerju v dan 19. sušca t. l.

Iz Slov. Bistrice. (Divji prašič.) Dne 30. januarija so tukajšnji lovci vstrelili divjega prašiča, ki je tehtal 159 kg. Barve je take, kakor goščni zajec, samo da ima po hrbtu nekoliko dolgih sčetin, ki merijo 15 cm. Po drugem životu ima pa mnogo krajše, pod njimi ima pa gosto volno. Drugače je podoben našim svinjam, samo glavo ima večjo in bolj debele noge, pa je tudi trdnega življenja, kajti šestkrat so lovci na nj ustrelili, in po šestih zadanih ranah je še-le padel, pa je še dolgo živel. Pravijo, da ima okusno meso. Sledili so ga, ker ga je glad primoral, da je tu in tam korenine kopal, pa je tudi zadnji dan pred smrtjo podal se v vinograd nad vinsko trto, češ: dobra bo za lakoto. Dopisnik je sam videl mrtvega.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja) Za II. društveno, šolsko leto 1887/88 so dalje darovali sledeči gg.: Josip Zelenik, odgojitelj v Kardasovi Rečici 10 fl.; Neimenovan iz Kalobja 5 fl.; dr. J. Muršec, kons. svet. in profesor v Gradcu 5 fl.; Andrej Urek, župnik na Polzeli 5 fl.; dr. Albin Poznik, c. kr. notar v Rudolfovem 2 fl.; J. Magdič, profesor v Zagrebu (po preč. g. Voh-u) 5 fl.; rodbini Vrečer in Brezovnik v Vojniku 6 fl.; L. Š. (Šelander), hrvatsko-ogerski državljani v Celji 10 fl.; Anton Balon, župnik na Vranskem 5 fl.; Krispinovič, letnino 5 fl.; gospa Emilija Žolgar v Celji 5 fl.; Anton Kupljen, c. kr. notar v Črnomlju 3 fl.; Vincenc Meditz, v Sevnici 5 fl.; prevzvišeni knezoškof lavantinski darujejo vsaki mesec 4 fl., za januarij in februarij 8 fl. Pristrčna zahvala vsem častitim dobrotnikom in uljudno priporočilo za še daljne darove za uboge, pridne naše dijake, ki skoraj nikjer drugod ne dobivajo več podpore.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor je znano, stojé tri največje države v srednji Evropi, Nemčija, Avstrija in Italija med seboj v tesni zvezi. Ime ji je „tripelalijanca“ ali zveza treh držav. Med Avstrijo in Nemčijo je le-ta zveza prav

tesna in stojite druga za drugo, med Avstrijo in Italijo, ter potlej med Italijo in Nemčijo pa ni več tako tesna zveza. Če se katera teh držav zaplete v vojsko, treba je drugi samo nekaj vojaštva poslati na mejo, ni pa ji treba seči za meč. — V drž. zboru so ultranemški poslanci hoteli une dni, naj bi se zveza Avstrije in Nemčije ustavno vknjižila in bi tedaj obe državi bili nekam eno truplo, to pa so slovanski in trezniši nemški, se vé, da zavrgli. — Minister za uk in bogočastje je predložil načrt postave, po kateri bi se imelo mlado ljudstvo na visocih šolah nekaj več učiti, pa manj piti ali tudi upiti, toda nemški, liberalni poslanci so vsled tega vsi po konci ter upijó, da se krati s tem svoboda mladosti. Trezen človek pa se v tem ne preišlja ter stopi rad na stran gospoda ministra. — „Najbolj nemško mesto“ ali Gradec ima v svojem obzidji možé, da se Bog usmili Avstrije, ako dobodo oni kedaj krmilo vlade v roke. Uni den so poslali brzov v Berlin, knezu Bismarcku v priznanje; kje gori v Kolinu bi še ne klečeplazili tako pred knezom! — Za novo cerkev v Gradcu sta kneza Liechtenstein kupila vsak po eden velik zvon, skup za 6700 gld. Kneza sta v resnici prva, katól. plemenitaša v lepem Štajarji. — V Zilski Bistrici imajo Slovenci podružnico sv. Cirila in Metoda, pri zadnjem obč. zboru bilo je vpricho 90 udov, to je lepo število. — Snuje se enaka podružnica tudi v Kotljah. — V Prevaljah obstoji podružnica šulvereina a domače ljudstvo ne mara za-njo, pač pa uradniki tamošnjih fužin. Po takem pa pač ni čuda, če se fužinam ne godi dobro. — S 1. marcijem izgubi 350 delalcev v Zagorji delo, ker ni naročil za premog. Kam bodo šle pa reve potlej? Kacih sto dobode bojda dela v Ljubnu, za ostale pa še nihče ne zna, kje ga dobodo. — V Ljubljani so izrekli skorej vsi zdravniki, da je najbolje zoper osepnice, če si jih da človek cepiti, predno jih dobi. Vojakom in jetnikom so jih bojda cepili in doslej ni noben jetnik dobil osepnic, vojakov pa le dva ter sta jih oba prestala. — Na Kranjskem dobodo premalo vojakov, ako jih yzamó samo iz treh starostnih razredov in pride torej letos še 4. na vrsto. Kaj je tega krivo? — V Podgori pri Gorici je „kat. bralno društvo“ ter budi krepko tamošnje slov. ljudstvo. Tega pa je tudi treba, kajti italijanščina vriva se jim ondi po vseh kotéh v življenje. — V Zdravščini imajo tovarno za sviloprejo, uno sredo je počila cev in de kleta, ki so ondi, bežala so iz tovarne, toda nesrečno. Mostovž jih ni mogel nesti ter se je vtrgal in 34 revic je padlo v globino. Izmed njih bode pa še vendar-le nekaj ozdravelo. — Trst gre za drugimi liberalnimi mesti ter je že sklenil protest zoper versko šolo. Ni čuda, jud, dr. Luzzato nosi, kakor se pravi, zvonec v

mestnem zastopu. — Slov. „sokol“, telovadno društvo, stoji v Trstu krepko, tudi premoženja že ima nekaj. — Nekdanji drž. poslanec v Zagrebu, dr. D. Starčević, je že prišel na Lepo glavo — v ječo. Peljali so ga tje roke v vezéh, toraj nič drugače, kakor prave hudodelee. Ljudje, ki so to videli, škripali so z zobmi in sodi se lahko, da se jim madjarska vlada s tem ni prikupila. — Ogerska vlada prodaja drž. posestva, prav, kakor svoje dni liberalna avstrijska. Lani je skupila za-nje okoli 1,400.000 gld. No, zapravi se posestvo ležje, kakor pa se pripravi.

Vunanje države. Potovanje v Rim k sv. Očetu sedaj malo pojenjuje, pa k malu se začne iz nova, največ romarjev bode pač o veliki noči in pa po njej. — Kralju v Rimu bode k malu treba novih ministrov, naučni minister, Coppin, in bojda tudi Crispi jemljeta že slovo, kaj bode pa potlej s tripelalijanco? Crispi ji je bil, kakor ve ves svet, za botra. — V Španiji ima sedanja vlada lepo večino drž. poslancev za se, izmed 322 poslancev stoji 261 na strani vlade. — Na Francoskem se pripravlja postava, vsled katere trpi vojaška služba tje do 45. leta, torej celih 25. let. — Besede Bismarcka, da postavi Nemčija lahko 5 milij. vojakov na noge, velja pri Francozih za golo bahanje, vendar pa jim dela preglavico misel, kaj pa, če je vendar-le resnica? — Anglijska kraljica upa, da se ohrani mir v Evropi ter je vesela, da je irsko ljudstvo sedaj že bolj zadovoljno z vlado. Le-ta naj skrbi, da si nakupi domače, irsko ljudstvo čedalje več zemlje ter mu postane tako lastna. Besede so lepe, naj jih le tudi vlada izpolni! — V Berlinu se podaljša izredno stanje zoper socialiste ali „nemirne delalce“ tje do 1890. Vlada bi bila rada ostreje postave, toda ni ji obveljalo. — Nemški cesarjevič, princ Friderik Viljelm ima v San Remu dovolj zdravnikov, zdravja pa malo. Te dni so mu prerezali na vratu ter dejali neko cev v sapnik, sicer pa bi mu bilo izmanjkalo sape. O nemškem cesarju, starem Viljemu, je vse tiho, samo sem ter tje se naznanja, da je bil kje kdo izmed velikašev pri njem. Zadnje dni je bil pri njem general Werder ter mu je prinesel poročila iz Peterburga, od ruskega cara. Kaka pa, to ni znano. — Kolikor se kaže, ne misli Rusija na vojsko; poročila, da ima na nemških in avstrijskih mejah čuda veliko vojakov, so bila njih število pretirala za veliko. — V Bolgariji že princ Koburški ni več po volji Štambulovu in njegovih stranki. Le-ta bi najraje videl, da se bi kak nov, nedoletni knez izvolil ter bi potlej on, Štambulov, za-nj vladal. Mož ne misli za-se slabo. — Turčija si je naročila veliko novih pušek pri Nemcih in svet se poprašuje, odkod da bode kje dobila denarja za-nje. — V Abesiniji je neka

četa ital. ali zaveznih vojakov sprijela se z malo četico abesinskih vojakov ter bojda tej ubila 1 častnika pa 1 vojaka. Kaj pa, če sta častnik pa vojak le bila lena zajca? Vse kaže, da je Italija sita Masave, toda poti ne najde, da pride sopet na lehkem iz nje. — V Beirutu je nastala resna rabuka med kršč. in moham. ljudstvom.

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Dalje.)

Ogledal sem si tudi nekatera poslopja. Novo narodno česko gledališče je res čudno lep dom, vsak kos ga je umetnost: spoštovanja so vredni mojstri, ki so ga stavili. Sklenem tedaj večer iti v gledališče. Toda, ko bi bil čas tje iti, obsedel sem pri kupici piva, in nisem šel. Marsikateri Slovenec me bode za mračnjaka imel ter me zavoljo tega karal. Nič ne dene! Meni je vest rekla: ne hodi! in vest je treba slušati. To je žalostno, so rekli rajni Šlomšek, če visi vest za dvermi na klinu.

V gledališči igralci poželjivost prodajajo, a gledalci jo kupujejo. Marsikdo je v gledališči svoje oči pasel, a pri tem svojo čednost zapasel. Zlasti mladina gre časih celo opijanjena iz gledališča, in se jej celo noč, in časih celo življenje v glavi vrti, kar je večer videla. Sv. Jeronimu se je celo življenje pred očmi vrtela neka nemarna plesalka, ki jo je v Rimu v svoji mladosti videl.

Tako je dandanes vsako gledališče, niti enega ne izvzamem. Kateri slovenski stariši tedaj imajo kaj možganov v glavi in kaj ljubezni v srci, bodo svojim otrokom gledališče enkrat za vselej prepovedali. Najboljše so še take predstave, pri katerih igralci norce brijejo in burke vganjajo, sevéda, če je šala poštena. Tukaj se človek vsaj nasmeje, pa tudi čednost ne trpi škode.

Moj tovariš je bil menda istih misli, kakor jaz, ker tudi on ni šel v gledališče, ampak mudilo se mu je iti poslušat očete benediktince, kako juternice molijo in pojejo. Kjer so pač peli ali godli, tam je moj tovariš gotovo poleg široko stal, in jih na malo gledal. Bal sem se že za njega, da mu kdo gosli v roke ne potisne, in da jo potem ž njimi pobriše, ali pa z goslami pod pazduho na Štajarsko prikima.

Velikanski so tudi novi česki muzeji. Pa jako prostorni hrami mene nič kaj ne veselijo. Iz velikega hrama se človek težko izseli, ker je daleč do praga; tisti menda dosti laglje umrje, čegar pete tako rekoč ob hišna vrata bunkajo.

Ljudje pravijo, da take velikanske stavbe, ki veliko milijonov požerejo, narod častijo in

ga poslavijo. Nekaj je že na tem! Pa to vendar moram omeniti, da so nekdam ljudje tudi za tega voljo babilonski stolp zidali, da bi se oslavili. A Bogu njih podjetje ni dopalo; zmešal jim je jezike, in morali so delo pustiti in iti po svetu.

Ko bi slavni česki narod pol tistih milijonov, ki jih je vzdal v tako zidovje, potrosil za svoje siromake, bi jih ne hodilo toliko po svetu s trebuhom — in z goslami — za kruhom. In po verni pameti je eden človek več vreden, kakor deset Praških gledališč in sto spomin-skih palač, in sam Bog je prišel na svet iskat človeka, ko se je zgubil, palače pa ni iskal, drugače bi se ne bil v hlevu rodil.

Smešnica 7. Gospod najde buteljo na pol prazno ter jo pokaže hlapcu: „Jirga“, mu reče, „kaj pa pomeni to, da je že sopet butelja na pol prazna? Poštenjak se ne uda taki skušnjavi!“ „Gospod“, odgovori Jirga, „to se ležje izveče, kakor pa izvrši“. — „Ali si jo tedaj ti izpil? Zakaj pa ne poveš koj tega, kakor se spodobi, pošteno?“ — „Gospod“, odmaje sedaj hlapec, „to se pač ležje izvrši, kakor pa izreče“.

Razne stvari.

(Verska šola.) Naše bralce opomenimo na to, da se jim daje v teh dneh prilika, naj se izrečejo za versko šolo. Predlog take postave leži v drž. zboru in v tem je naša dolžnost, da se izrečemo, ali smo za njo, ali ne. To pa storimo, ako se podpišemo pod prošnjo, ki se nahaja sedaj pri nas v vsaki občini in tudi v vsaki župniji. Če se podpišemo pod le-to prošnjo, ne izrečemo že zato, da čemo do pike tako postaviti, kakor jo predlaga knez Liechtenstein in tovariši, ampak s tem izpovem samo to, da čemo postaviti, vsled katere dobi kršč. nauk in vzgoja večjo veljavo v ljudskih šolah, kakor jo ima doslej. Z njim pa mora tudi slov. materni jezik stopiti v ljudskih šolah naprej.

(Cesarjev dar.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je daroval za občino Črno na Koroškem 500 glđ. V le-tej občini je bilo lani veliko škode vsled povodnji.

(Kat. polit. društvo v Slatini) ima v nedeljo, dne 19. svečana, ob 3. popoldan v gostilni g. Franca Ogrizeka, trgovca pri sv. Križu, svoj letni javni občni zbor. Dnevni red: Poročanje blagajnika o denarstvenih zadevah. Govor g. Debeljaka o sadjereji. Prosti nasveti. Volitva novega odbora. Odborniki in udje so uljudno povabljeni, zborovanja se mnogobrojno udeležiti.

Odbor.

(V a b i l o.) Podpisano ravnateljstvo uljudno vabi p. n. gospode ude posojilnice v Mariboru k rednemu občnemu zboru na dan 19. februva-